

TALLINNA LASTEAED KIIKHOBU

VÄÄRTUSKASVATUS LASTEAIAS  
KOGEMUSTE KORV

Konkursitöö

Koostanud: Eve Tommula  
Tallinna Lasteaed Kiikhobu vanemõpetaja

Oktoober 2010

## Sissejuhatus

Alljärgnev konkursitöö põhineb Tallinna Lasteaed Kiikhobu õpetajate töökogemustel. Oma kogemusi on jaganud kümme õpetajat.

Meie Kogemuste Korv on koostatud põhimõttega alustades kõige pisematega tehtavast igapäevaset õppe-kasvatustööst ja lõpetades vanemates rühmades tavaks saanud kevadiste lavastustega, millega lapsed esinevad oma lasteaiakaaslastele ja on olnud võimalus etendada ka väljaspool meie lasteaeda.

Meie Kogemuste Korv sai koostatud protsessi tulemina, mille algusjärgus said kõik maja kakskümmend neli õpetajat ülesande arutleda oma läbiviidud õppe-kasvatustöö kui väärtuste kujundamise protsessi üle ning seejärel esitada mõni kirjalik näide sellest. Kõik laekunud tööd on Kogemuste Korvis esitletud autoritöödena.

# 1. TAVAD JA RITUAALID

## 1,5 – 2,5 aastaste rühmas

Autor: Lilia Tommula  
Mõmmide sõimerühma õpetaja  
(1,5 – 2,5 a lapsed)

### Eesmärgid:

- 1) Laps kohaneb turvaliselt lasteaiaeluga
- 2) Laps omandab kogemusi täiskasvanut jäljendades

**Väärtused:** TURVALISUS, USALDUS, KOGEMUSED

### 1) TERVITAMINE

Trill-trill! (Ukse kell)

Õpetaja: „Mõmmi kuuleb!“

Laps vanemaga: „Kristel tuleb lasteaeda!“

Õpetaja: „Palun tulge sisse!“

Kristel tuleb isaga rühma riietusruumi.

Õpetaja läheb neid esikusse tervitama käpiknukk Puhhiga.

Puhh ütleb rõõmsal häälel: „Tere hommikust!“

Kristeli isa vastab: „Tere hommikust!“

Kristel jääb vaatama, mis õpetajal käes on.

Puhh ütleb: „Tere Kristel! Mina olen Karupoeg Puhh. Tore sind täna näha! Ootan sind endaga mängima.“

Kristel läheb isaga oma riietekapi juurde, avavad ukse ja hakkavad üleriideid ära võtma.

Puhh räägib: „Küll sul on ilus, soe kombinesoon! Täna on õues külm ilm, puhub tugev tuul, sajab vihma ja lehti langeb puudelt. Täna ilmaga peabki õues kombinesoon seljas olema, kindad käes ja kummikud jalas.“

Kristel riietub tasapisi lahti ja õueriided pannakse kenasti oma kohtadele. Jalanõud lähevad jalanõudekappi, kombinesoon naggisse, sall, müts ja kindad kapiriulile. Nüüd vaid kingad jalga, pihikseelik selga ja tupp mängima.

Kristel jõuab isaga mängutoa uksele.

Karupoeg Puhh ütleb: „Kristel jätab nüüd issiga nägemiseni, teeb musi ja kalli ning issi läheb ära tööle!“

Mängutoa uktsel tehakse musi – kalli ja issi läheb ära tööle. Karupoeg Puhh võtab Kristelil käest kinni, nad lähevad koos akna juurde, et issile lehvitada. „Aidaa-aidaa issi! Õhtul jälle näeme!“

Peale lehvitamist kutsub Puhh Kristelit üheskoos raamatut „Lugusid kõige väiksematele“ vaatama.

## 2) KÄTEPESU

Karupoeg Puhh küsib: „Lapsed, mida peab tegema enne, kui hakkame sööma?“

Lapsed vastavad või näitavad: „Käsi pesema! Sull-sull-mull-mull!“

Karupoeg Puhh: „Aitan teil nüüd pikad varrukad üles keerata ja siis läheme käsi pesema!“

Karupoeg Puhh õpetab: „Kraan käib lahti vot sedasi!“ Ja vesi hakkab kraanist vulisema.

Puhh näitab jälle ette: „Nüüd teeme käed märjaks, võtame seepi, hõõrume ja loputame ning raputame käed vastu kraanikausi äärt kuivemaks... Siis läheme ja otsime oma käterätiku nagist. Asetame ühe käe räti peale ja kuivatame, siis on teise käe kord.“

Karupoeg Puhh: „Kätepesu on tähtis toiming, sellest on salmike ka:

KES EI KARDA SEEPI – VETT?  
KELLEL OMA KÄTERÄTT?

RALF EI KARDA SEEPI-VETT,  
RALFIL OMA KÄTERÄTT.

PESEB HÄSTI PUHTAKS KÄED,  
HÄSTI PUHTAKS, VAATA, NÄED!

Tublid olete! Pai-pai! Nüüd läheme sööma!“

## 3) SÖÖMINE

Lastel on käed pestud ja pudipõlled ette pandud.

Karupoeg Puhh ütleb: „Palun istuge lauda! Täna on hommikusöögiks kaerahelbepuder, maasikamoos ja piim. See on minu lemmiktoit - oi kui hästi see maitseb! Head isu, väiksed sõbrad!“

Lapsed on mõnda aega sünnud. Karupoeg Puhh loeb neile salmikese:

„SÖÖMA! SÖÖMA!  
LAUD ON LASTE TÖÖMAA!

LUSIKAGA – KUHU?  
TEADAGI ET – SUHU.

EMATA, ISATA  
KÄRATA, KISATA

Lapsed maitsevad, söövad. Karupoeg Puhh jälgib kõrvalt ja kiidab lapsi.

#### 4) MAGAMAMINEK

Karupoeg Puhh: „Küll te olite täna tublid! Kõigil on kõhud täis, nüüd läheme heidame puhkama – uni kasvatab suuremaks!“

Õpetaja ja õpetaja abi toovad lastele pidžaamad, laste kaisuloomad ootavad voodites. Lapsed riietuvad täiskasvanute abiga. Karupoeg Puhh kiidab lapsi, kes iseseisvalt riietumist proovivad ja riideid toolile sättivad.

Puhh saadab lapsed magamistuppa, lapsed leiavad oma voodid ja poevad teki alla. Seejärel teeb Puhh kõigile pai ja hakkab laulma „Mõmmi unelaulu“

MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM  
NUTAB KARUJÕMM

OLEN HIRMUS UNINE  
MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM

MINU MEMM LÄKS MAASIKALE,  
MINU TAAT LÄKS VAARIKALE.

KES KÜLL LAULAKS ÄÄ-ÄÄ,  
MAGAMA NÜÜD JÄÄ-JÄÄ!

MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM  
NUTAB KARUJÕMM.

SUMM-SUMM-SUMM-SUMM  
LENDAB MESIMUMM

OLED VÄIKE RUMAL KARUJÕMM  
LAULA ISE ÄÄ-ÄÄ  
MAGAMA SIIS JÄÄD  
SUMM-SUMM-SUMM-SUMM  
NII ÜTLES MESIMUMM.

MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM  
LAULAB KARUJÕMM.  
OLEN HIRMUS UNINE  
MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM  
LAULAN ISE ÄÄ-ÄÄ  
MAGAMA NÜÜD JÄÄN.  
MÕMM-MÕMM-MÕMM-MÕMM

UINUS VÄIKE JÕMM ...

Karupoeg Puhh on niikaua laste juures, kuni kõik on magama jäänud.

Une-Matit aitab oodata ka elektrooniline karuke oma looga: „Uinu mu väsinud lind“

## Nuku sünnipäevapidu

Autor: Lydia Vunder

Mikud-Mannid sõimerühma õpetaja

(2,5 – 3,5 a lapsed)

### Eesmärgid:

- 1) Laps suhtub hoolivalt rühmakaaslase sünnipäeva; austab teda kingi, lille või lauluga.
- 2) Laps oskab käituda sünnipäevalauas viisakalt, teab elementaarseid lauakombeid.

**Väärtused:** VIISAKAS KÄITUMINE, KOMBED

### Tegevuse käik:

*Ettevalmistav osa:* Eelmisel päeval on nukule kunstitegevuses valmistatud õnnitluskaardid.

On sügis. Nukk peab sünnipäeva. Tal on seljas uus kleit ja juuksed on kaunis soengus. Nukutuba on kaunistatud õhupallidega, kuhu on kirjutatud külaliste nimed. Seinal on lõbusad pildid ja linnid. Laual on lilled, sünnipäevakook, morss, puuviljad (mänguvahendid).

Küünal põleb. Õpetaja kutsub lapsed nukutoa juurde, ütleb: „Lapsed, meie Nukk ootab teid kõiki oma sünnipäevapeole. Läheme talle külla!“

Lapsed tulevad, käes sünnipäevakaardid ja mõnel ka lilleõis.

Koputatakse. Nukk kutsub lapsed tuppa, teretatakse.

Lauldakse sünnipäevalaulu:

Oil-ii-oi-laa,

oi-lall-lall-lall-lall-laa.

Me sulle õnne soovime

Ja rõõmsasti kõik laulame

Oi-lii-oi-laa ...

Lapsed soovivad Nukule õnne ja kingivad oma kingitused. Nukk palub kõiki lauda ja enne koogisõõmist puhutakse küünlaleek ära. Nüüd pakutakse kooki ja jooki, puuvilju. Pakkudes öeldakse „Palun!“ ja võttes „Täna!“

Nukk lastele: „Minu sünnipäev on sügisel, sain täna 3 aastaseks. Mulle meeldivad sügislilled astrid ja pika varrega kukeharjad (näitab neid lastele vaasist). Kukeharjad on vaasis väga kaua ilusad! Aga millal teie sünnipäevad on?“

Nüüd püüavad lapsed Nukule öelda oma sünnipäeva aastaega.

Nukk sööb kooki ja ütleb lastele: „Oi, kuidas mulle kook maitseb. Ma võtan kohe hästi suure ampsu. Kas see mahub mulle suhu?“

(Lapsed on hiljuti õpetajalt kuulnud, et ei ole ilus suurt tükki suhu toppida ja joogiga ei ole sobi luristada).

Lapsed: „Nii ei ole ilus teha, see pole viisakas!“

Nüüd võtab Nukk morsiklaasi ja joob luristades.

Lapsed: „Nii pole ilus teha, joogiga ei luristata.“

Nukk võtab nüüd laualt õuna, hammustab ampsu ja kukutab õuna laua alla. Ta küsib laste käest, mis ta nüüd tegema peaks.

Lapsed õpetavad, mida Nukk tegema peaks (õun ära pesta) ja täis suuga ei räägita!

Nukk peseb õuna ära. Tuletab lastele meelde, et ka nemad sünnipäevasööke prooviksid.

Kui külalised on kõhud täis söönud, hakatakse mängima. Sünnipäeval mängitakse vahvaid mängu.

Nukk paneb lauale 3 mängulooma ja palub lastel need meelde jätta. Siis katab ta mänguasjad rätikuga kinni ja küsib, mis loomad laual on? Lapsed vastavad.

Seejärel peavad lapsed silmad kinni panema ja Nukk peidab ühe mängulooma ära. Küsib lastelt: Milline loom on nüüd kadunud? Lapsed püüavad vastata.

Nukk võtab ka teise ja seejärel kolmanda mängulooma ajal, kui lapsed silmi kinni hoiavad. Lapsed püüavad ära arvata, milline loom nüüd laualt kadus.

Seejärel paneb Nukk aknalauale näituseks laste kingitud õnnitluskaardid ja koos imetletakse sünnipäevakaarte.

Nukk ütleb: „Hakkan väsima. Tõusin hommikul vara, et teie tulekuks kõik korda sättida.

Nüüd aga tahaks magama minna. Aga enne, kui te koju lähete, tahan teilegi kingitused kaasa anda“ (Kingib kõigile lastele nende imega õhupallid).

Tänatakse kingituste eest. Sünnipäevalapsele tehakse kalli-kalli, soovitakse „Nagemist!“ ja „Ilusaid unenägusid!“.

# Tavad ja rituaalid 3 -7 aastaste rühmades

Autor: Eve Tommula  
Naksitrallide rühma õpetaja

## 1) ÕPPE-KASVATUSTEGEVUS NÄDALATEEMADENA

Lasteaias on tavaks, et igal nädalal käsitletakse kindlat teemat. Lähtutakse lasteaias õppekavast ja aasta tegevuskavast. Nädalateema valikul arvestatakse ka laste ettepanekutega.

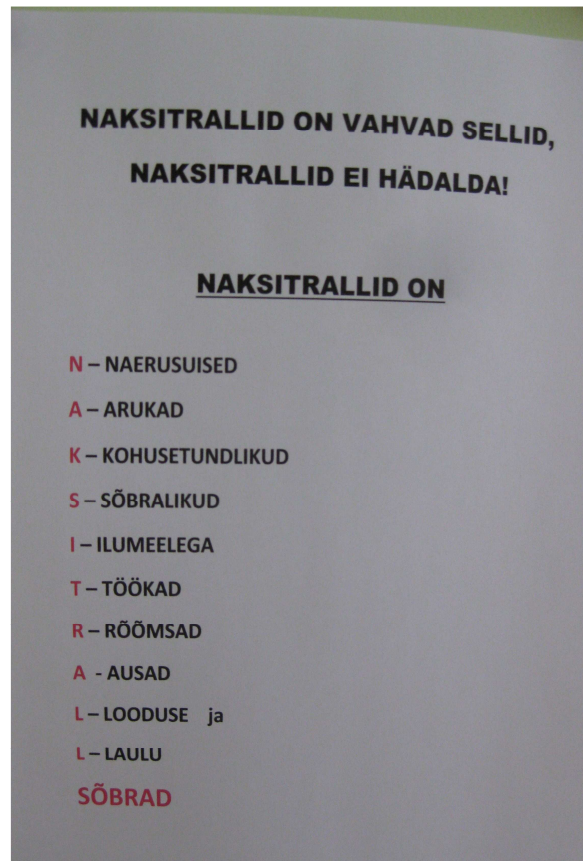
Näiteid nädalateemadest:

- Tere, sõbrad / Laps teiste seas
- Minu sõber raamat
- Viisakate kommete nädal
- Sõbraks loodusega
- Tervis - tarviline vara
- Liiklusnädal

Jne

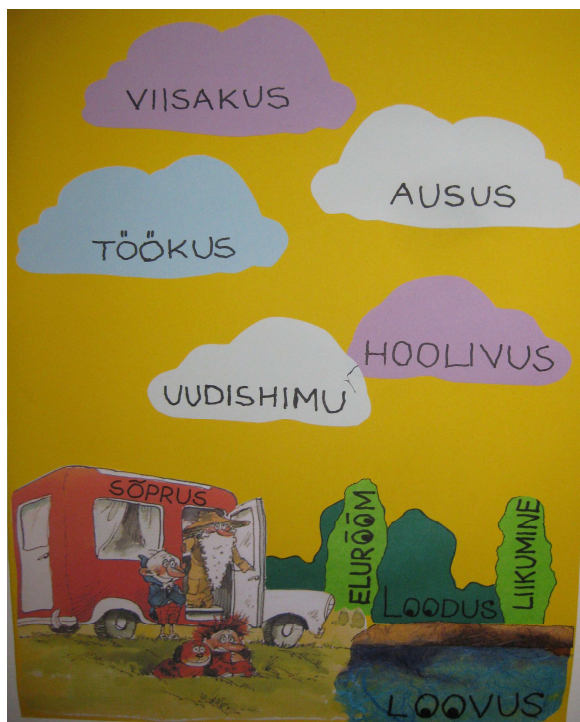
**Väärtused, mida on käsitletud:** SUHTED, KOMBED, LASTEKIRJANDUS, LOODUS, TERVIS JA OHUTUS

*Tere, sõbrad / Laps teiste seas* – lapsed taaskohtusid peale pikka suvepuhkust. Eesmärgiks oli rühma reeglite meeldetuletamine, -arutelu ja reeglite täiendamine laste poolt. Aruteludes – milline on hea sõber – selgusid inimeste head iseloomujooned kui väärtused, mille poole püüelda. Meie rühmal kasvas teemast välja rühma nimesalm.





*Minu sõber raamat* – lapsed tõid kodust kaasa oma lemmikraamatuid, tutvustasid neid rühmakaaslastele. Hiljem iseloomustati lemmikraamatute tegelasi. Arutelu käigust kasvasid välja erinevad väärtused, mida raamatud edasi annavad. Näiteks Naksitrallide raamatu tegelaste iseloomustamisel selgusid tegelaste iseloomujooned, mida ka lapsed väärtuslikeks pidasid ja nende abil koostati rühma VÄÄRTUSTE PILT.



Külastati raamatukogu, tutvuti selle tegevuse ja pakutavate võimalustega. Oli võimalus kohtuda lastekirjanikuga ja raamatute illustraatoriga. Valmistati ka ise raamatuid, millest koostati näitus. Lood mõtlesid välja ja pildid joonistasid lapsed, teksti aitasid juurde kirjutada täiskasvanud.

*Viisakate kommete nädal* – eesmärgiks oli laste tähelepanu juhtida eeskujuliku käitumise mõjule kaaslaste seas; väärtustada häid kombeid. Lapsed uurisid ka kodus vanematelt ja vanavanematelt erinevaid viisaka käitumise tavasid. Abiks olid erinevad kombeõpetuse raamatud.

*Sõbraks loodusega* – vaatluste, õppekäikude ja õuesõppe abil tutvustati lastele lähiümbruse looduse mitmekesisust, erinevaid kooslusi. Lapsed on õppinud tundma lasteaia õuealal kasvavate puude nimetusi, lillepeenardel kasvavate lillede nimetusi ja nende eest hoolitsemise võtteid; teinud puukoorest paberi ja kriidiga jäljendeid; uurinud luubiga puukoores elavaid putukaid, taimede lehti jm.

Lasteveebist allalaaditud värviraamatu „Eestimaa kõige suuremad ja väiksemad loomad“ abil tehti tutvust Eestis elavate erinevate loomade, lindude, kalade ja putukatega. Peale raamatupiltide värvimist laste ja vanemate poolt külastati ka Loodusmuuseumi. Igaüks leidis sealt oma värvipildil olnud looma, linnu või kala. Nüüd said lapsed võimaluse neid elusuures uurida ning giidilt tema kohta rohkem teavet saada.



*Tervis – tarviline vara* nädala raames vaadeldi tervislikke eluviise käsitlevaid materjale ja vesteldi toitumisest, sportimisest, ohutusest, haigustest hoidumisest, hügieenist. Abiks olid ka internetimaterjalid [www.lastekas.ee](http://www.lastekas.ee) leheküljel.

*Liiklusnädala* raames tuletati meelde turvalise liiklemise reegleid. Rühmad käisid õppekäikudel lasteaia lähiümbruse tänavatel, ristmikel. Uuriti laste liiklusraamatuid, reeglite tutvustamisel olid abiks ka lapsevanemad, CD-rom „Siia-sinna läbi linna“.

## 2) ÜHISTEGEVUSED LAPSEVANEMATEGA

Igal rühmal on veidi erinevad tavad, kuidas ühistegevusi läbi viia. Lisaks tähtpäevapidudele korraldatakse meie majas:

- Meisterdamisõhtuid
- Spordiüritusi nagu Isadepäeva spordivõistlused, Emadega orienteerumine.
- Mängudeõhtuid koos lustaka teatritegemise-improvisatsiooniga (esinema peavad lapsevanemad lastele).
- Väljasõidud loodusesse koos peredega (seenelkäik / sportimine terviserajal / linnulauluhommikul osalemine jms)
- Lumeskulptuuride v liuraja ehitamine
- Hoogtööpäevad, kus kevadeti korrastatakse oma rühmaväljakut (riisumine, liiva kaevamine, vanade okste väljalõikamine, autokummidest mänguvahendite paigaldamine jms)

## 3) LÕUNAUINAKU TAVAD

Rühmades saadab lapsi päevasele unele unelaul või -jutt. Unejutuks loetakse enamasti mõnda nädala- või kuuteemaga ühtivat raamatut järjejutuna. Vahel loetakse unejutte ka laste kodust toodud lemmikraamatutest. Unejutu lugemine on ka motivatsiooniks heale käitumisele! Unejutule järgneb alati unepai. Unepaid tehes ütleb õpetaja lapsele „Head und (ja lapse nimi)“ aga vahel ka veidi teistmoodi. Näiteks ajal, kui loeti muinasjuturaamatut printsidest ja printsessidest, sai öeldud: „Head und, printsess Mari“ ja „Head und, prints Jüri“.

## 4) DRAMATISEERINGUD / LAVASTUSED

Järgnevalt valik lastele esitatud või laste poolt esitatud lavastatud lugusid.

## 2. LAVASTATUD LOOD

### **Pardipoegade jalutuskäik** *Lugu hoolivusest ja abivalmidusest*

Autor: Sirje Saks

Naksitrallide rühma õpetaja

#### **Väärtused, mida käsitletakse:**

- Elu ja tervis
- Liikluskultuur
- Hoolivus
- Abivalmidus



**Vahendid:** pildid magnettahtlile (pardipojad, pardiema, autod, trollibuss ja juht) või siis mänguasjad.

#### **Tegevuse käik:**

Õpetaja : „Elu on väga ilus. Aga elu on ka väga habras. Täna ma jutustan teile ühe loo, mis jutustab ühe pardipere jalutuskäigust ja sellest, kuidas see lõppes.

Pardipere oli valinud oma elupaigaks tiigi keset Mustamäe linnaosa. Pardiema haudus rahulikult kõrkjate varjus oma pojad välja. Pere oli suur – tervelt 7 vahvat pardipoega. Pojakesed kasvasid jõudsasti ja suutsid varsti koos emaga tiigil ujuda. Aga siis ühel ilusal päeval otsustas pardiema viia oma järeltulijad jalutuskäigule. Pardipojad usaldasid oma ema ja sammusid vapralt tema järel. Pardiema ees ja pojad järel suundusid nad suure liiklusega tee poole. Pardiema astus julgelt teele, pojad sabas. Mis nüüd küll juhtus? Autojuhid ei osanud ju kuidagi ette näha, et kõrgest rohust neile selline üllatus teele sajab. Üks auto sõitis sellest toredas perest üle. Ja siis veel teine. Emapart tõusis lendu ja kadus majade vahele. Teele jäi aga lebama 3 surnud pardipoega. Ellujäänud pardipojad üritasid tagasi teeäärele pääseda, aga äärekivi oli kõrge ja nad ei suutnud kuidagi sellest üle saada. Paanikas jooksid nad edasi-tagasi.

Ootamatult jäi troll seisma, trollijuht tuli välja ja aitas kõik ellujäänud pardipojad tagasi teeäärele. Nii lõppes pardipere jalutuskäik. 3 pardipoega oli surnud, ülejäänud pere aga hirmunud ja ilma emata. Võis vaid loota, et pardiema lõpuks ikkagi oma pojad ülesse leidis ja et rohkem talle sellist rumalat mõtet pähe ei tulnud minna jalutama suure liiklusega tee peale.

**Küsimused lastele:**

- Miks pardiperega selline õnnetus juhtus?
- Kes päästis ülejäänud pardipojad surmasuust?
- Mitu pardipoega jäi ellu?
- Miks on ohtlik minna teele kohast, kus nähtavaust ei ole?
- Kust on õige teed ületada?
- Julgustada lapsi rääkima oma kogemustest, kui nad on kedagi hädas aidanud. Või on teinud seda keegi teine.

## Mihklipäev Mihkli talus

### *Näidend*

Autor: Vaike Veemee

Pätude rühma õpetaja

**Väärtused, mida käsitletakse:**

- Rahvakultuur
- Sõprus
- Hoolivus
- Loodus (kodu- ja metsaloomad)

**Tegelased:**

- MIHKEL
- KOER MURI
- HUNT
- REBASE REIN
- KUKK VIKELSUKK
- KITSEKE
- KASS KITI
- NOTSU ROOSI
- JÄNES JUTA
- KARU KARLA

*Mihkel:* „Tere, mina olen mihkel. Täna on minu nimepäev ja ma korraldasin laada, kuhu kutsusin külalised. Head sõbrad on mulle nii kodu- kui metsloomad. Täna kohtuvad nad laadal. Tule siia koer Muri ja saa tuttavaks hunt Kriimsilmaga!“

*Muri:* „Auh-auhh! Tere Kriimsilm! Mida sina teed?“

*Hunt:* „Uu-uu! Pean enda eest hoolitsema, et kõht oleks täis ja koht kus magada. Uu-uu!“

*Muri:* „Auh! Sinul on siis raske elu. Minule annab peremees süüa ja kui väga tubli olen – siis ka kondi närimiseks. Ta ehitas mulle magamiseks ilusa kuudi, auhh!“

*Mihkel:* „Tulge siia, ma teen teile pai. Olge omavahel sõbrad! Vaadake, kes sealt hiilides tuleb ... see on ju Rebase Rein!“

*Rebase Rein:* „Tere Mihkel! Ma tulin Kukk Vikelsuka käest vabandust paluma, et ma teda suvel ehmataisin metsa servas ... Ta oli nii ilus, et ma ei raatsinud teda ära süüa ...“

*Kukk Vikelsukk:* „Kikerikii! Tänan Rebase Rein, et sa mu ellu jätsid! Mul on vaja suure kanakarja eest hoolitseda – ilma minuta jääksid nad hätta.“

*Mihkel:* „Minge istuge ja ajage omavahel juttu“.

*Mihkel:* „Kitseke, tule siia! Ma pidin sulle teatama, et Põder Peedu ei saa täna meile külla tulla. Ta läks teise metsa toitu hankima, siin oli tema jaoks rohtu söömiseks väheks jäänud.“

*Kitseke:* „Ma tean, et Põder Peedu elu on raske. Ta on hästi suur loom, tal on suured sarved ja ta peab palju sööma. Talvel peab ta lausa sammalt lume alt söögiks kraapima ...“

[*Kass ja siga tulevad joostes Mihkli juurde*]

*Kass Kiti:* „Mjäu! Tead Mihkel, keda mina metsa ääres nägin? Oma sugulast Ilves Ilmarit! Tal oli kaval nägu peas ja ta püüdis hiiri nagu minagi, mjäu! Ilves Ilmar ei tahtnud siia laadale tulla. Ta ütles mulle, et metsas on tal julgem kui inimeste seas. Vaeseke – talvel on tal metsas nii külm aga mina saan soojas toas magada.“

[ *Saabuvad Notsu Roosi ja Jänes Juta* ]

*Jänes Juta:* „Kuule, Notsu Roosi! Kas sina oled viimasel ajal oma sugulast metssiga näinud?“

*Notsu Roosi:* „Olen küll! Ta tõi mulle isegi kingituse, röhh! Kotitäie tammetõrusid, röhh! Metssiga Mustu käis siin salaja, ta ei tahtnud kellegagi kokku saada, pelgab. Tema kodu on metsas, röhh! Vaadake, sealt tuleb Karu Karla!“

*Karu Karla:* „Mõmm-mõmm! Vabandust, et hiljaks jäin! Sõin metsas pohlamarju. Varsti hakkab talveunne jääma, mõmm! Kõndimine väsitab ära ...“

*Mihkel:* „Sõbrad! Tulge kõik siia minu juurde! Tahan teid tänada, et teil oli aega siia minu tallu külla tulla ja minuga koos Mihklipäeva tähistada. Mulle teeks rõõmu, kui me kõik koos ühte laulumängu mängiksime ja ka edaspidi omavahel sõpradeks jääksime ...“

[ *Lõpetuseks laulumäng: „Taadil tare künka peal“* ]



## **Meremuinasjutt isa Neptunist, mereprintsessidest ja suurest soolareisist**

### *Pererühmade muusikaline lavastus*

Autorid: Katrin Järvlepp, Marika Liivlaid, Maive Edovald, Heili Heinaste

#### **Väärtused, mida käsitletakse:**

- Maa ja erinevad rahvad
- Rahvuste erinevad tavad
- Abivalmidus

#### **Tegelased:**

- Isa Neptun
- Näkid - mereprintsessid
- Laeva kapten
- Madrused
- Mereröövlid
- Jutustaja

*Isa Neptun on oma väikeste tütarde – mereprintsessidega rõõmsalt koos.*

Tulevad ükshaaval vanemad ja nutavad:

*I näkk:* Vaalad joovad merest vee ära!

*II näkk:* Meil pole siis kuskil elada!

*III näkk:* Vaalad joovad mere tühjaks, nad on nii ahned!

*Neptun:* me peame tegema vee soolasemaks, palju soolasemaks!

*IV näkk:* Siis ei taha seda keegi juua, vaaladele see enam ei maitse!

*Neptun:* Kallid tütre, saadan teid laia maailma soola otsima. Minge –ja õnn teile kaasa!

*Näkid (koos):* Asume tee!

- Laul „Paadisõit“ – asuvad tee

*V näkk:* Ma näen PALMISAART!

*VI näkk:* Ujume sinna!

(Jõuavad väiksele saarele – palm)

- Mereröövli marss – pillid

*I mereröovel:* Oo, meil on külalised!

*I näkk:* Tere! Meie oleme mereprintsessid ja isa Neptun saatis meid laia maailma soola otsima.

*II mereröovel:* Ja mis te soolaga teete?

*II näkk:* Teeme mere hästi soolaseks, siis vaalad ei joo seda ära!

(Mereröövli naeravad)

*III mereröovel:* Noh olgu, me võime teile müüa aga sool on väga kallis!

*IV mereröovel:* Kas teil kulda on?

*Näkid (koos):* Ei-ei!

*V mereröovel:* Härrad-kaimud! Mul on mõte - püüame need mereprintsessid kinni ja müüme LONDONI loomaiaiale.

*Mereröövli (koos):* Jaa – jaa!

(Üritavad püüda, näkid põgenevad).

- Näkimuusika / 1. Osa

*I näkk:* Maa paistab! Oleme pääsenud!

*II näkk:* Seal on inimesed, küsime neilt soola!

**1 maa: HAVAI (Õpetaja Asta vineerist ukulelega)**

- Laul „Oo – ukulele“

*Näkid (koos):* Tere, me otsime soola!

Õpetaja Asta: Tere – tere! Meil on siin päike, lained ja pillimäng

- Laul „Paadisõit“

*Näkid (koos):* Ujume edasi ...

## **2 maa: BRASIILIA (Õpetaja Maive puuviljavaagnaga)**

*Näkid (koos):* Tere! Me otsime soola!

*Õpetaja Maive:* Tere – tere! Brasiiliast soola? Meil on praegu sambakarneval, sööme ainult puuvilju!

(Laul „Samba ai-ai-ai“ )

*Õpetaja Maive:* Kas meil pole tore pidu? Jääge meie juurde!

*I näkk:* Peaksime edasi liikuma ... aga ujuda enam ei jõua!

*II näkk:* Võtame kogu jõu kokku, pigistame silmad kinni ja LENDAME!

- Näkimuusika / 2 osa

*III näkk:* Seal all paistab üks saabas!

*IV näkk:* See on hoopis MAA!

- Lugu „Santa-Lucia“ flöödil

## **3 maa: ITAALIA (õpetaja Heili kulbi ja põllega)**

*Näkid (koos):* Tere! Kui tore maa siin on – näeb välja nagu saabas!

*Õpetaja Heili:* Tere-tere! See on ITAALIA

- Laul „Tiritomba“

*Näkid (koos):* Me otsime soola!

*Õpetaja Heili:* Meil on siin pasta, pizza, spagetti, lasange, capuccino ... aga soola? Minge siit otse mööda Vahemerde ja üle Gibraltari väina, siis keerake põhja – seal asub ISLAND.

- Laul „Meil tuuled ...“ / laev kiigub

*Näkid (koos):* Põgeneme tormi eest! (ujuvad)

## **4 maa: ISLAND (Õpetaja Marika – islandi meremees)**

- Laul „Hällilaul“ - näkid jäävad magama

*Õpetaja Marika:* Oi, kes siin laevas magavad! (*Näkid ärkavad*)

*I näkk:* Tere! Me otsime soola!

*II näkk:* Me oleme mereprintsessid ja isa Neptun saatis meid laia maailma soola otsima.

*Õpetaja Marika:* Oi-oi! Meil on kahjuks sool otsas. Pidime pikaks talveks palju kala soolama, et süüa oleks. Olen kuulnud, et meist kagu pool – EESTIS olevat palju suhkrut. Ehk on neil soola ka?



*Näkid (koos):* Nägemist!  
*Õpetaja Marika:* Head teed!

- Laul „Nii-nii kiigub me laev“

## **5 maa: HOLLAND (Õpetaja Katrin puukingade ja juustukeraga)**

*Näkid (koos):* Tere! Kas see on Eesti?

*Õpetaja Katrin:* Tere-tere! See on Holland –meil on madal maa, allpool merepinda. Siin on tammid, kanalid, puukingad.

- Laul „Oo-ze-vize“ / Tants „Puukingatants“

*Näkid (koos):* Küll seda oli tore kuulata-vaadata! Aga kas teil siin soola on?

*Õpetaja Katrin:* Kahjuks sai otsa! Meil oli siin hiljuti suur juustutegu ja midagi pole järele jäänud. Aga kui ujute siit edasi – Põhjamerest üles, läbi Taani väinade ja jõuate Läänemereni – seal on EESTI, sealt küsige soola.

*Näkid (koos):* Aitäh-aitäh! Ujume siis edasi ...

- Laul „Nii-nii kiigub me laev“

*I näkk:* Ma näen ilusat valget laeva!

*II näkk:* Lehitame neile!

*Meremehed:* Tere-tere!

*Kapten:* Kes te olete?

*Näkid (koos):* Meie oleme mereprintsessid ja me otsime EESTIT!

*Kapten:* Meie oleme Eesti meremehed ja sõidame pikale reisile.

- Laul „Olen uhke meremees“

*I näkk:* Kui olete Eestist, siis peaks teil palju soola olema!

*I meremees:* Jah, me armastame head toitu!

*II meremees:* Meil on väga osavad kokad!

*III meremees:* Kindlasti on neil piisavalt soola!

*IV meremees:* Hei, ülemkokk ja kokapoisid!

- Laul „Kokapoisid“

*Kapten:* Miks teil – printsessidel – soola vaja on?

*I näkk:* Isa Neptun saatis meid laia maailma soola otsima, et merevesi soolasemaks muuta.

*II näkk:* Muidu joovad vaalad merevee ära ja meil pole kusagil elada.

*Kapten:* Kus te siis juba käinud olete?

*Näkid (loetlevad):* Kõigepealt kohtasime mereröövleid. Siis sattusime Havai saarele, seejärel Brasiiliasse, peale seda Itaaliasse, siis Islandile ja lõpuks Hollandisse. Nüüd kohtusime teiega!

*Kapten:* Siis oli teil ju peaaegu ümbermaailmareis! Härra ülemkakk, kus on meie sool?

*Ülemkakk:* Härra kapten, sool on soolalaos (näitab võtit).

*Kapten:* Kas anname mereprintsessidele soola?

*Meremehed:* Jaaa!

(Ülemkakk teeb võtmega trix - trax, meremehed annavad igale näkile kotikese soolaga.  
Muusika / tants)

*Näkid (koos):* Aitäh, aitäh meremehed!

*I näkk:* Nüüd võime isa juurde tagasi minna!

*II näkk:* Meil on soola!

- Laul „Meremees“

(Jõuavad koju. Mereprintsessid kallistavad isa ja annavad talle soolakotid.)

*Neptun:* Aitähh tütrekesed! Nüüd on meie meri päästetud!

[Lõpumuusika ja liikumine kõigile saalisviibijatele].



# Ühisel jõul saab parima nõu

## *Pererühma muusikaline lavastus*

Autorid: Katrin Järvlepp, Asta Nilk, Marika Liivlaid

### Väärtused, mida käsitletakse:

- Abivalmidus
- Headus
- Sõprus
- Meeskonnatöö
- Loodus

### Tegelased:

- Lilleprints
- Lilleprintsess
- Leebed Liblikad
- Mehised Mesilased
- Kiire Kiil
- Rutakas Rohutirts
- Selge sihiga Sipelgad
- Kaunis Roos
- Uhke Kelluke
- Sõbralik Võilill
- Vapper Varsakabi
- Tilluke Sinilill
- Lahke Piibelet
- Tormine Tuuleiil
- Jutustaja I
- Jutustaja II

(Lilleprints ja -printsess on oma lillelossis)

*Jutustaja I:* Tavaliselt lõppevad kõik korralikud muinasjutud uhkete pulmadega või kellegi suure õnne või veel millegi muu hea-paremaga. Meie tänane muinasjutt aga hoopis **algab** pulmade ja suure õnnega – mis muidugi ei tähenda, et ta kurvalt lõppema peaks. Aga üks ebaõnne ole igäiks meist pidanud tundma – nii ka meie armas ja lahke Lilleprintsess ja tema vapper Lilleprints (astuvad ette). Meie loo alguseni oli neil kõik olnud **väga hästi**. Tutvumine, armastus, pulmad – kõik nagu parimas muinasjutus ja sageli ka päris-elus.

(Tormine Tuuleiil tuleb põrandale, puhub tugev tuul ja paiskab lillelossi ümber).

*Jutustaja II:* Ühel päiksepaistelisel hommikul ärkas meie õnnelik Lillepaar lageda taeva all. Öö jooksul oli Tormine Tuuleiil lõhkunud nende kauni lossi, mille nad vanematelt pulmadeks olid saanud. Mure tegi südame valusaks. Lilleprints pidi midagi välja mõtlema.

*Lilleprints:* Pean ehitama uue kodu. Tule, printsess! Lähme otsime ilusaid tugevaid lilli ja ma ehitam uue lossi!

*Lilleprintsess:* Päike paistab nii kaunilt nagu poleks tormi olnudki. Päike paneb linnud laulma ja lilled õitsema.

- Laul „Päikene“

*Jutustaja II:* Ja nõnda asusidki meie noored teele – otsima ilusaid ja tugevaid lilli, millest ehitada uus kodu. Nad kõndisid käsikäes aas poole ja varsti tundsid mõlemad imehead lõhna. See lõhn oli kuninglik ja peen, samas õrn. Peagi kohtasid nad kaunist roosi.

*Lilleprints:* Tere, Kaunis Roos! Kas tohime sinu lehtedele kodu ehitada?

*Kaunis Roos:* Ei, selleks olen ma liiga ilus ja mul on teravad okkad. Otsige mõni lihtsam lill. Näete, seal eemal, nurmel on palju lilli, tuulega tunnen nende lõhna ...

*Lilleprintsess:* Jah, muidugi. Mul hakkab juba roosilõhnast pea ringi käima. Lähme nurmele!

- Muusika ja liikumine (Roos)

*Jutustaja I:* nad liikusid käsikäes nurme poole. Aga kuna lillerehvas on pisike, siis tundus tee hirmus pikk. Prints vaatas ringi – ehk mõni liblikas võtab nad tiivale? Aga liblikad olid kõik ilmselt eemal nurmel ja ilutsesid päikesepaistes.

*Lilleprintsess:* Vaata, Prints – seal on suur ja sumisev pilv!

*Lilleprints:* Need on mesilased, nemad teavad kõige paremaid lillekohti!

*Jutustaja II:* Ja maanduski nende juurde mõnus Mesilasmeeskond ...

- Laul „Mesimumm“

*Lilleprints:* Tere, kas saate meid nurmele viia?

*Lilleprintsess:* seal saame endale kodu ehitada.

*Mesilane:* Oo-jaa! Istuge minu triibulisele seljale, hoidke kõvasti kinni!

*Jutustaja I:* Kõige tugevam Mesilane võttis noorpaari oma tiibade vahele ja kogu seltskond lendas suminaga nurme poole.  
(Suminat matkides lendavad minema).

- Laul „Kellel neli kaunist kleiti“

*Lilleprintsess:* Tere, kes sina oled?

*Nurmenukk:* Tere, olen Nurmenukk.

*Lilleprints:* Sinul on väga suur pere. Kas tohime teie juurde kodu ehitada?

*Nurmenukk:* paljud minu õekesed on veel väga väikesed ja need – kes on juba suured – kiiguvad tuule käes. Nurmel on sageli tuul ja ma kardan, et teie kodu saab kannatada.

*Jutustaja II:* seda kartsid Prints ja Printsess kõige rohkem – oli ju Tormine Tuuleiil nende kodu ära lammutanud. Nad vaatasid igale poole ja nägid eemal toredat lillat kellukest.

*Lilleprints:* Tere, kelluke! Kas tohime sinu lehtede vahele endale kodu ehitada?

*Lilleprintsess:* Mulle meeldib sinu kübar – see varjab palavat päikest.

*Kelluke:* Minul on ilus kleit ja kaunis kübar! Kardan, et teie määrite või koguni lõhute need ära!

*Lilleprintsess:* Oi, kui uhke ja kade sa oled!

- Laul „Kellukas tegi endale kleidi“

*Jutustaja I:* Ja nii ei leidnud meie lillepaar ikka veel sobivat kohta uue kodu jaoks. Aga varsti nägid nad liblikaid ringi lendamas ja lehvitasid neile, et pisut juttu puhuda.

- Laul „Lendavad liblikad“

*Lilleprints:* Tere, Liblikad! Kas teie teate, kus kasvavad ilusad ja tugevad lilled?

*Lilleprintsess:* Sellised lilled, kuhu saaks kodu ehitada.

*Liblikas I:* Teame küll! Seal eemal on terve kollane lillemeri!

*Liblikas II:* Kui magus mesi neil on! Saate iga päev maiustada. Mmmm ...

*Liblikas III:* Tulge meiega, viime teid sinna!

*Jutustaja II:* Ja võtsidki liblikad lillepaari kaasa ning lendasid koos kollase lillemere poole. Keegi ehk juba aimab, mis kollane lillemeri see oli? Jah, muidugi – need olid võililled, tuhanded-tuhanded võililled ...

*Lilleprintsess:* Aitäh, Liblikad! Kui palju magusa lõhnaga lilli. Ilusad ja tugevad on nad ...

*Lilleprints:* Need on ju võililled ja õitsevad liiga kiiresti ...

- Laul „Võilill“

*Lilleprints:* Kas tohime siia kodu ehitada?

*Võilill:* Lubame lahkesti, ainult mure on teil meiega – varre sees on kibe piim ja see määrib teid ära ...

*Jutustaja I:* Kuigi võililled olid väga sõbralikud, said Prints ja Printsess aru, et kodu nende juurde ehitada ei saa – võilill ju määrib. Võililled juhatasid neid lahkesti edasi – aasale, kus veel palju rohkem lilli kasvab.

(Tuleb lenneldes Kiil)

*Lilleprints:* Tere, Kiil! Kas sa tead, kus kasvavad ilusad ja tugevad lilled?

*Lilleprintsess:* Sellised lilled, kuhu saab kodu ehitada.

*Kiil:* Päikese käes on liiga palav ja kuiv! Tulge minuga, viin teid hoopis paremasse kohta!

- Muusika ja liikumine (Haydn'i pala)

*Jutustaja II:* Aga Kiire Kiil viis meie noored hoopis kraavi kaldale, kus temale endale kõige rohkem meeldib. Seal nägid nad all kraavis lopsakat, kollast ja tugeva varrega Varsakapja.

*Varsakabi:* Ohoo, millised noored seiklejad!

*Lilleprints:* Meie ei ole seiklejad, vaid otsime kohta, kuhu endale kodu ehitada.

*Lilleprintsess:* Tormine Tuuleiil lõhkus meie ilus kodu ära ja nüüd me muudkui otsime.

*Varsakabi:* Aga siin on ju hea koht – piisavalt niiskust, parajalt päikest ja alati tuulevaikus. Tulge minu juurde!

*Jutustaja I:* Vaevalt jõudsid meie noored rõõmustama hakata, kui juhtus midagi hirmsat. Taevasse ilmusid tumedad pilved, tuul tõusis ja päike kadus. (Äikese mürin ja vihmapladin).

*Prints ja Printsess (koos):* Appi, nüüd on häda käes! Me kukume vette!

*Varsakabi:* Haarake mu varrest ja hoidke kõvasti kinni!

*Jutustaja I:* See ehmatav äikesehoog lõppes õnneks peagi, aga nüüd ei saanud meie õnnetud noored enam kraavist välja. Oli hädasti kedagi appi vaja.

*Prints, Printsess ja Varsakabi (koos):* Appi, tulge appi!

*Jutustaja I:* Loomulikult leidis kohe keegi, kes hüüdmist kuulis. Üks tubli ja rutakas Rohutirts läks oma kallist viiulit parasjagu kuivama viima.

*Rohutirts:* Tulen teile appi! Tean, mis tähendab hädas olla. Sirutan oma jala, võtke kinni! 1, 2, 3 – KORRAGA!

*Jutustaja II:* Tänu vahvale Rohutirtsule pääsesid meie noored veest. Nad lehvitasid oma sõbrale Varsakabjale ja järgnesid Rohutirtsule, et pääseda kuiva kohta.

- Laul „Rohutirts“

*Jutustaja I:* Meie noored sattusid hoopis metsaservale. Seal ei olnud esialgu mitte kedagi näha. Lillepaar vaatas ringi, lausa otsis silmadega, aga ei näinud kedagi ... Lõpuks kuulsid nad õrna häälekest.

*Sinilill:* Tere, Prints ja Printsess. Kas te otsite mind?

*Lilleprints:* Tere, Tilluke Sinilill!

*Lilleprintsess:* Kuidas sa siia sattusid? Enne me ei näinud kedagi.

- Laul „Sinilill“

*Lilleprints:* Kas tead, kus kasvavad tugevad lilled, kuhu saaks kodu ehitada?

*Lilleprintsess:* Sina oled liiga pisike ...

*Sinilill:* Minge edasi, seal liikusid hommikul sipelgad, nemad näevad palju rohkem kui mina.

(Muusika – sipelgate marss)

*Lilleprints:* Tere, kallid Sipelgad. Teie teate metsaelust kõike ...

*Sipelgad:* Tere! Meie oleme Selge Sihiga Sipelgad. Öelge, mida teil vaja, me aitame. Hoiame metsa puhtana ja otsime, kes abi vajab. See on meie töö.

*Lilleprintsess:* Ehk nüüd lõpuks leiame õige koha, kuhu kodu ehitada.

- Laulumäng „Piibelehemäng“ (kõlaplaatidega)

*Jutustaja II:* Ja jõudsidki meie noored kohta, kus oli hea ning levis leebe ja hörk piibelehelõhn. Just selline, mis meie Printsessile väga meeldis ...

*Prints ja Printsess (koos):* Tere, Piibeleht! Oleme sind terve päeva otsinud!

*Piibeleht:* Ma tahaksin nii väga endale sõpru! Elan siin rahus ja vaikusel, lähimad naabrid on kaugel, roheliste lehtede vahel. Siin on alati varjuline ja ka tormituuled siia ei jõua.

- Laul „Elasin üksinda Lilledemaal“

*Jutustaja I:* Ja hakkabki meie muinasjutt lõppema. Oli õnnelik algus ja veel õnnelikum lõpp – Prints ja Printsess said endale sobiva kodu ning Piibeleht sai endale sõbrad. Lillerahvas pidas peale lossi valmimist maha uhke peo, kuhu olid kutsutud kõik sõbrad ja sugulased.

- Tants „Lillede rondo“



LÕPP